Pugen l'IVA de les begudes ensucrades

L'augment de les begudes amb sucre puja fins al 21%

Font: Freepic

Les begudes ensucrades formen part del nostre dia a dia des dels seus inicis. Lles utilitzem de moltes maneres i per a molts motius o ocasions, ja sigui per relaxar-nos quan ens reunim amb amics i familiars, quan veiem algun programa a la televisió o quan anem al cinema, les begudes ensucrades han sabut fer-se el seu lloc a la nostra societat, fins a convertir-se en un element indispensable.

Tot i formar part de la nostra història, aquest tipus de begudes ha perdurat fins avui en dia gràcies a la seva evolució i capacitat d'adaptació al llarg dels segles.

S'ha de destacar que els inicis de les begudes ensucrades es remunta al segle XVIII quan es van començar a elaborar una sèrie de remeis sota aquest format i se subministraven en farmàcies i hospitals. Va ser llavors quan amb aquesta aparició es va anar perfeccionant les receptes i hi va sorgir demanda, però per a altres usos que no fossin els estrictament medicinals. Més tard, al segle XIX, les begudes ensucrades ja es començaven a utilitzar en l'àmbit familiar per acompanyar els àpats, a partir d'aquí, aquells que les produïen van començar a trobar un gran potencial en aquests nous clients i van dissenyar nous envasos i maneres de distribució.

Ja al segle XX els refrescos van trobar un gran aliat en els soldats de la Segona Guerra Mundial, que els consumien per aixecar l'ànim. Fet que va fer que en finalitzar el conflicte les empreses expandissin el seu producte a nous territoris. A partir d'aquí només van fer que progressar, convertint-se així en un element indispensable en la rutina de gent arreu del món. Per exemple als anys cinquanta la gasosa es va convertir en el producte estrella a l'estat espanyol. Als seixanta amb la preocupació per la salut van ser capaços de substituir el sucre per edulcorants i així arribar a aquell públic més exigent... Tots aquests avenços han fet que les begudes ensucrades arribessin fins avui en dia, on les trobem amb diversos formats i sabors.

Però tot i semblar que són un element indispensable com hem mencionat anteriorment, les begudes ensucrades han demostrat ser un gran enemic per a la nostra societat i la manca de control que tenim i establim sobre el seu consum. En ser un factor tan normalitzat, les conseqüències de consumir-ne en excés són sovint desconegudes.

Cada dia en són més les persones dependents a aquest tipus de begudes o aquelles que comencen a notar canvis nocius en els seus organismes a causa d'una manca de control en el seu consum. Per exemple, s'ha

demostrat que consumir grans quantitats de begudes ensucrades pot derivar en obesitat, diabetis del tipus 2, malalties cardiovasculars i gota. També se sap que els nens que en prenen habitualment, quasi dupliquen el risc de patir càries dentals i problemes de salut més greus a mesura que avancin en el seu transcurs de vida.

Els efectes negatius del sucre no només son físics sinó també mentals està demostrat que la composició d'aquestes begudes és un còctel d'excitants pels infants, que fa que s'estimuli el cervell de diverses maneres i això provoca canvis en els nivells d'atenció dels nens, increments de conductes agressives i inclús sensació de necessitat per consumir-les si es veuen privats d'elles durant un període prolongat de temps. Segons el director de pregraus en neurociència de la Universitat Estatal d'Ohio, Gary Wenk, el sucre té uns efectes molt semblants a la droga ja que aquest provoca que el nostre cervell generi dopamina, la hormona que en crea la sensació de plaer i felicitat i en el moment en què aquests efectes desapareixen deixen al nostre cervell amb ganes de més.

Tot i que també se sap que el no consumir begudes ensucrades per part dels adults també pot arribar a afectar el seu estat d'ànim, ja que en prendre-les generem dopamina que fa que estiguem contents, com més en consumim més dopamina generem, el que ens fa associar la beguda amb una situació agradable. Finalment la cafeïna que contenen afecta als nivells de descans i son dels usuaris.

Per aquests mateixos motius, dia rere dia trobem més mesures contra l'excés de consum de les begudes ensucrades, ja que cada vegada en són més els afectats i és necessària una regulació.

És per això que el govern espanyol, coneixent el gran impacte de les begudes ensucrades a l'estat ha decidit augmentar l'IVA sobre aquestes, passant així d'un 10% a un 21% de l'impost a pagar per als usuaris i consumidors. Pretenen així conscienciar la població i propiciar estils de vida més saludables. Ja que fins avui en dia, segons dades estadístiques, una persona espanyola consumeix una mitjana de 37 litres de beguda refrescant a l'any.

Així doncs una llauna de beguda ensucrada com és Coca Cola passarà de costar 0,65 cèntims d'euro a 0,71 cèntims. Fet que ha causat polèmica, ja que mentre uns consideren que es tracta d'un factor favorable que farà disminuir-ne el consum, altres critiquen que si el problema és el sucre, que no el prohibeixin només d'aquest tipus de begudes sinó de totes aquelles que en contenen. Per aquest mateix motiu hem decidit veure'n les dues cares de la moneda i comptar amb l'opinió de diversos experts, com és el cas d'un nutricionista i un economista que ens explicaran l'impacte en ambdós sectors i el punt de vista d'una consumidora assídua.

Juan Diaz Cobiella, dietista i nutricionista graduat per la Universitat Complutense de Madrid confirma que fa molts anys vam començar a consumir aquest tipus de begudes, tot i que cal mencionar que els últims anys han sorgit moltes variants acalòriques amb gran quantitat d'edulcorants amb la intenció de pal·liar el mal que fan al nostre cos les begudes ensucrades.

Pel que fa al dany a la salut és evident que si prenem una Coca Cola un dia puntual no passa res, el problema el tenim quan el consum es converteix en crònic. Segons explica Juan Diaz, hi ha gent que consumeix entre 1 i 3 litres al dia de Coca Cola i això sí que és molt perjudicial. No només pel contingut de sucre sinó per la resta de contingut que normalment porten les begudes amb sucre, que són molts additius alimentaris que evidentment l'únic que fan és perjudicar la nostra salut. Aquestes begudes són realment dolentes pel fet que porten una quantitat vertaderament excessiva de sucre. Un exemple és que una llauna de Coca Cola, on fins a un 70% de la llauna és sucre. Juan Diaz ens explica que el que passa és que quan prenem amb un moment tanta quantitat de sucre i sobretot si es fa de forma crònica, el nostre cos no sap reaccionar a això i es produeixen les malalties que últimament han sorgit, no només pel consum de begudes amb sucre que és en la gran majoria el màxim culpable, sinó també pel consum d'ultra processats en general.

D’altra banda ens confirma que la relació que hi ha entre les begudes ensucrades i la diabetis no és molt favorable, ja que apareixen malalties com la diabetis Mellitus de tipus 2 que ve diagnosticada únicament per l’estil de vida, és una diabetis que amb un estil de vida saludable mai la tindríem, a no ser que hi hagi algun component genètic, però en aquest cas ja parlaríem de diabetis Mellitus de tipus 1. A banda d’aquestes també podrien sorgir altres com l’obesitat; el síndrome metabòlic que és la malaltia que engloba totes les malalties consegüents; augment de la pressió arterial, etc.

Juan comenta que no totes les diabetis que apareixen són degudes al consum d’aquestes begudes. Els diabètics que siguin del tipus 1 no, ja que és el seu component genètic és el que fa que tinguin aquesta malaltia. Però, la gran majoria de diabètics Mellitus de tipus 2 d’avui en dia sí que estan en gran part influenciats pel consum de begudes ensucrades**.**

“Al final el que està acostumat a beure Coca Cola, li donarà igual pagar uns cèntims més per una llauna. Al final aquesta pujada de l’IVA el que representa són 0,03 cèntims més per llauna, no és suficient perquè algú es pari a pensar si comprar o no. Valen tan poc que no li prestem tanta atenció com li podríem donar a un altre producte que costi 2, 3 o 4 €.”

Tal com ens comenta el nutricionista, un augment de l’IVA no comportarà que la gent deixi de consumir aquest tipus de begudes. Perquè la societat es conscienciï que les begudes ensucrades són molt perjudicials per al nostre organisme fa falta una campanya de publicitat en contra, fa falta que no es doni publicitat a aquest tipus de begudes, conscienciar a la gent amb educació nutricional i moltes més coses per a pal·liar aquest consum de begudes ensucrades.

Juan Diaz ens alerta que s’ha de tenir molt en compte que el consum de begudes edulcorades, està en augment els últims anys i en l’àmbit del metabolisme fan el mateix efecte que les begudes ensucrades. Perquè els edulcorants per a la interpretació mental del nostre cos, són sucre igual. El nivell d’insulina s’elevarà un 70-80 % del que s’eleva amb el sucre, és a dir, pràcticament el mateix. Aquest factor s’ha de tenir molt en compte perquè la gent pren una Coca Cola Zero com si no li fes tant mal, i s’enganyen, ja que la Coca Cola Zero fa el mateix mal que la Coca Cola normal, té la mateixa quantitat de tot, l’únic que canvia és edulcorant per sucre. I en aquest sentit Coca Cola surt guanyant perquè ven més quantitat, però l’objectiu del públic que és prendre menys sucre, no es compleix.

Per aquest motiu el nutricionista i dietista ens ha donat uns consells per aquelles persones que volen deixar de consumir aquestes begudes, però no saben com. La millor solució és anar disminuint a poc a poc, és una teràpia difícil, que consisteix a pal·liar el consum pas a pas fins que s’arriba a prendre una Coca Cola de tant en tant. Un truc que funciona bastant bé és beure aigua amb gas i llimona, ja que d’aquesta manera la sensació de gas a la gola produeix satisfacció mentalment i ajuda a satisfer, però no cobreix la demanda de sucre i es pot alternar fins que l’aigua amb sucre superi les begudes ensucrades. Després deixar l’aigua amb gas és molt fàcil, ja que no és addictiva perquè no conté el sucre de les begudes com coca cola que s’arriba a convertir en una mena de droga.

Tot i que la Generalitat s'ha decantat per fer aquest augment com a mètode per controlar la salut de la ciutadania i intentar rebaixar el consum de sucre són moltes les persones que aquest augment en els preus no els efectes i per tant no acaba influint en el seu consum. Merche és una resident Igualadina la qual ha estat molt temps sent addicta als refrescos ensucrats, concretament a la Coca-Cola "Sempre he pres molta Coca-Cola de totes classes, amb sucre, sense sucre, sense cafeïna, és el meu vici. A vegades prenc sucs, però intento que siguin 100 % naturals perquè si no beuria molt sucre".

La Merche tot i no haver patit mai cap malaltia física a causa del sucre sí que ha afectat la seva salut mental, va patir depressió i es va haver d'assistir a tractaments psiquiàtrics per tal de poder deixar el sucre.

A conseqüència d'aquesta experiència, ella segueix bevent refrescos, però sempre sense sucre "Ara prenc a casa sense cafeïna i sense sucre i quan vaig a bars o restaurants prenc la zero perquè sense cafeïna i sense sucre no hi ha. Depèn del dia prenc 2 o 3 però a vegades fins a 10 Coca-Cola en un dia". Merche és una de les consumidores que l'augment de IVA en aquesta classe de refrescos no l'ha afectat i de fet no s'havia adonat ni d'aquest augment "No m'afecta. He arribat a pagar 2,50 per una Coca-Cola en llocs turístics com Salou, Sitges....".

Les conseqüències de l'augment del IVA no només el pateixen el clients en veure que les seves begudes preferides han pujat de preu sinó també les empreses i son aquestes les que tenen després més problemes.

Aquest nou impost establert sobre les begudes ensucrades ha portat conseqüències directes tant a la generalitat, com a les empreses encarregades de subministrar i vendre aquests productes a públic. Josep Maria Abulí, llicenciat en Direcció d'empreses per la ESADE , ens explica el perquè s'ha decidit implementar ara aquest nou IVA, comenta "La Generalitat de Catalunya no té totes les competències en qüestió de recaptació d'impostos. Això fa que les seves fonts d'ingressos siguin limitades i es ha de buscar noves solucions als seus problemes d'ingressos. La Generalitat considera que s'ha de gravar ha aquestes begudes ensucrades per raons sanitàries i els efectes que tenen sobre la població d'acord amb les recomanacions de l'OMS".

Per tant el que veiem és que gràcies a les adaptacions de les mesures convocades per a l'OMS a Generalitat de Catalunya aconseguirà recaptar així molts més diners pels seus fons, un factor a tenir molt en compte, ja que arran d'aquest una de les moltes preguntes que sorgeixen és el fet de voler saber que es farà amb aquest nou increment en els seus fons i per tant cm poden aquests afectar a l'economia catalana

"A l'Economia general de Catalunya afectarà directament en dues variants, la primera com a Govern donat que en ser un impost recaptatori això vol dir més ingressos per la Generalitat de Catalunya i que aquests impostos haurien de repercutir a sanejar els comptes de la Generalitat i al benestar del ciutadà. La segona, encara que sembli contradictòria amb la primera és que tot i que hi haurà més impostos pel benefici del ciutadà amb tota probabilitat les empreses que patiran aquest impost els repercutiran directament amb el preu del producte, i això ho farà més car pel consumidor final."

En aquest mateix punt és on veiem és conseqüències negatives de l'augment de l'IVA sobre un producte, no és el fet que sigui més car per al consumidor son per les repercussions que porta a les empreses que distribueixen i per les empreses que venen aquests productes als consumidors

"Les repercussions econòmiques sobre les empreses són abundoses i importants, això vol dir que afecta amb tots els àmbits empresarials de l'empresa. En ser un impost directe afecta directament al compte d'explotació i per tant amb els beneficis de l'empresa i aquesta merma de beneficis fa que siguin menys competitius envers la competència que no pateix aquest impost."

En un any tan complicat com ha estat el 2020 i les grans repercussions que està portant el 2021 són moltes les empreses que s'han queixat d'aquest augment, ja que com ve diu Josep Maria Abulí, aquest augment no els deixa ser competitius davant d'altres empreses que no pateixen directament les conseqüències d'aquest augment i més a més en un any en el qual els efectes de la pandèmia de la COVID 19 han estat catastròfics en el món de la restauració.

"Personalment trobo que no corria pressa la implantació d'aquest augment en l'IVA, jo m'hagués esperat a tenir solucionada la pandèmia de la COVID 19 abans de posar més impediments al sector de la restauració."

És necessari fer una petita reflexió sobre si aquest augment en l'IVA de les begudes ensucrades és realment necessari i beneficiós per a la ciutadania catalana? Amb les declaracions de Juan Diaz Cobiella el més poblable és que amb aquest augment de l'IVA no s'aconsegueixi el planejat per la Generalitat, la gent si són addictes al

sucre o als refrescos seguiran bevent aquests encara que els i costin deu cèntims més del normal. Per aconseguir l'objectiu de la reducció de consum de refrescos aquesta no és una bona estratègia. El testimoni de la Merche ens confirmen les declaracions de Juan Diaz. Les declaracions de Merche ens porta a la següent pregunta, és necessari aquest augment de l'IVA?

De la mateixa manera les declaracions de Josep Maria Abulí ens fan pensar que ens portarà més desavantatges que beneficis, econòmicament parlant, ja que incrementar aquest impost no corria pressa i la Generalitat hagués pogut esperar a solucionar la pandèmia de la COVID-19 abans de posar més conflictes al sector de la restauració que ja ha quedat prou tocat a causa de les restriccions del govern per parar els contagis, i sense oblidar la inevitable crisi econòmica que la pandèmia portarà a Catalunya. Per tant ens fa pensar si és possible que la Generalitat hagi volgut fer un pas massa ràpid i això pugui comportar conseqüències que no es tenien esperades i resultats completament contraris als que es tenien planejats.

Però hem de tenir en compte que no tota l'estratègia és dolenta, al final la Generalitat acaba recaptant diners d'aquest augment en l'impost, la qual cosa els i dóna més marge per poder cuidar i donar una millor vida als seus ciutadans. De la mateixa manera aquest està pensat per així per poder reduir les malalties que comporta l'accés del sucre i conseqüentment reduir el nombre de tractaments per aquestes malalties afectant directament als aforaments dels hospitals, els quals són actualment la gran prioritat. Per tant un dels resultats que es busca és alliberar feina als doctors i doctores perquè així aquests puguin dedicar-se enterament als malalts de COVID-19.

Així doncs tenint els dos punts de vista i veient els beneficis que pot concedir en un futur, però també els desavantatges que pot comportar a una realitat molt més propera, hem de decidir si estem a favor o en contra d'aquest augment en l'IVA de les begudes ensucrades.

11 de Gener del 2021